

สารัน

คณบดี

วันที่ 7 สิงหาคมของทุกปี เป็นวันรพี ซึ่งเป็นวันสำคัญของนักกฎหมายไทยได้เวียนมาบรรจบอีกรอบหนึ่ง การศึกษากฎหมายในประเทศไทยได้รับการพัฒนามานับร้อยปี พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการวางรากฐานการศึกษากฎหมายไทยให้เป็นแบบตะวันตก พระองค์จึงได้รับการเชิดชูเกียรติให้เป็น “พระบิดาแห่งกฎหมายไทย” การริเริ่มของพระองค์เป็นผลให้เกิดการเรียนการสอนทางนิติศาสตร์เกิดขึ้นในสถาบันการอุดมศึกษาทั่วประเทศ

การเรียนการสอนกฎหมายในประเทศไทยตลอดเวลาที่ผ่านมาเป็นการศึกษาในชั้นเรียน (Teaching-learning based classroom) อย่างไรก็ตาม ด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคดิจิทัล ได้เกิดการรุกรานจากเทคโนโลยี (Technology disruption) ทำให้การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมจะต้องเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงของการประกอบวิชาชีพกฎหมายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นักกฎหมายจึงต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถเข้ากับความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ความเปลี่ยนแปลงของการเรียนการสอน จะมีการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ มีการเปิดหลักสูตรอบรมระยะสั้นในกฎหมายหลากหลายสาขาเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน และมีการปรับปรุงหลักสูตรนิติศาสตร์ทุกระดับเป็นระยะเพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันได้ และในอนาคตอาจมีการลดเวลาเรียนกฎหมายจากหลักสูตรสี่ปี เหลือเพียงสองปี มุ่งเรียนในด้านวิชาการเป็นสำคัญ และอาจเกิดหลักสูตรวิชาชีพกฎหมายหลังปริญญา (Post graduate) สำหรับสร้างทักษะในการประกอบวิชาชีพ มุ่งฝึกปฏิบัติงานเป็นสำคัญ กล่าวได้ว่า ในยุคใหม่การเรียนกฎหมายเพียงด้านเดียวคงจะไม่เพียงพอสำหรับการประกอบวิชาชีพกฎหมาย

ในด้านวิชาชีพกฎหมาย จะเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence: AI) จะถูกนำมาใช้ในการทำงานหรือใช้ทำงานแทนคนในบางด้าน งานให้บริการทางกฎหมายแบบดั้งเดิมอาจหายไป เช่น การจดทะเบียนหรือการขออนุญาตต่าง ๆ จากหน่วยงานรัฐ การให้คำปรึกษากฎหมายทั่วไป เพราะประชาชนสามารถทำผ่านหรือหาคำตอบปัญหากฎหมายจากระบบออนไลน์ได้

หวังว่าข้อคิดเห็นและมุมมองนี้ จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อนักการศึกษากฎหมายและนักวิชาชีพกฎหมายที่จะได้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เลติยาภพ นพหลวง)

คณบดี

จ